

XXII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Jr20 ,7-9)

Lugemine prohvet Jeremia raamatust:

Issand, sina oled mind alla surunud ja ma olen alla surutud, sina olid tugevam, sina võitsid! Ja ma olen olnud naeruks igal päeval. Kõik pilkavad mind, sest iga kord, kui ma räägin, pean ma karjuma, kuulutama vägivalda ja rõhumist. Issanda sõna on saanud mulle igapäevaseks teotuseks ja pilkeks. Aga kui ma mõtlesin: ma ei taha enam mõelda tema peale ega rääkida tema nimel, siis oli mu südames nagu põletav tuli ja mu luudes hõõgumine. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps63 ,2.3-4. 5-6. 8-9)

R: Minu hing igatseb Issandat.

Mu Jumal, sind ma otsin üha,
sinu järele januneb mu hing.
Sind igatsedes vaevleb mu ihu
nagu põuast pragunenud maa.
R:

Ma vaatasin pühamus su poole
et näha sinu vägevust ja kirkust.
Sest sinu heldus on parem kui elu,
sind ülistavad mu huuled.
R:

Ma tahan sind kiita kogu eluaja,
sinu nimel tõsta palves oma pihud.
Sa toidad mind otsekui pidusöögil
ja mu süda ülistab sind rõõmsate huultega.
R:

Tõesti, sina oled minu abimees,
sinu tiibade varju all ma hõiskan.
Minu hing on sinusse kiindunud,
sinu parem käsi hoiab minust kinni.
R:

(Teine lugemine Ro12 ,1-2)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, ma manitsen teid Jumala armu pärast, et te tooksite iseendid elavaks, pühaks ja Jumalale meelepäraseks ohvriks. See ongi mõistlik jumalateenimine. Ärge saage selle maailma sarnaseks, vaid muutuge ja saage uueks oma südame mõtlemiste poolest, et te võiksite veenduda selles, mis on Jumala tahtmine - mis on hea, Jumalale meele järgi ja täiuslik.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Ef 1,17-18)

Halleluuja. Meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa valgustagu meie vaimusilmi,
et me tunneksime ära oma lootuse ja kutsumuse. Halleluuja.

(Evangeelium Mt16 ,21-27)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Sellest ajast peale rääkis Jeesus tihti oma jüngritele, et tema peab minema Jeruusalemma, seal palju kannatama rahvavanemate, ülempreestrite ja kirjatundjate läbi; ära tapetama, kuid kolmandal päeval üles tõusma. Seepeale kutsus Peetrus Jeesuse kõrvale ja hakkas teda manitsema: "Hoidku Jumal, mu Issand, ärgu seda sinuga sündigu!" Aga tema pöördus ümber ja ütles Peetrusele: "Tagane minust, saatan; sa kiusad mind, sest sinu mõtted ei ole Jumalast, vaid inimesest!"

Siis ütles Jeesus oma jüngritele: "Kui keegi tahab käia minu järel, siis ta unustagu ennast, võtku oma rist ja tulgu minu järel. Sest kes iganes tahab oma elu päästa, see kaotab selle, aga kes kaotab oma elu minu pärast, see leiab selle. Mis kasu on inimesel sellest, kui ta võidaks kogu maailma, aga kaotaks oma elu, või mille eest võiks inimene osta tagasi oma hinge. Sest Inimese Poeg tuleb oma Isa kirkuses ühes inglitega ning tasub igäühele tema tegude järgi."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kord istus väike poiss üksinda pimedas toas. Äkki nägi ta kaht põlevat silma talle toanurgast otsa jõllitavat. Hirmunud laps ütles küsivalt enda ette: "Kuuuraat? Kuuuraat?..." Põlevad silmad hakkasid pimedusest lähenema, kuni nende ümber said nähtavaks kassipea kontuurid. Poisi suust pääses kergendushüüd: "Ah kass, kuramus, mina mõtlesin juba et kuri vaim..."

Jah, sageli on õudsetel lugudel üsna lihtne seletus, mis pole paraku ei vaatamänguline ega põnev, vaid pigem mõistuspärane ja rahustava toimega. Ometi ei taha me vahel lihtsaid ja loomulikke seletusi kuidagi uskuda, sellepärast loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, tänase evangeeliumi sõnum lihtsam kui võiks arvata. Kuidas sai see siis juhtuda: Jeesus, kelles Peetrus messia ära tundis, ütles talle: "Õnnis oled sina, Siimon Joonas poeg, sest seda pole sulle ilmutanud ei liha ega veri, vaid minu Isa, kes on Taevas! Ja mina ütlen sulle: sina oled Peetrus (see on Kalju), ja

sellele kaljule rajan ma oma kiriku, ja surmavalla väravad ei võida seda ära". Nii võimas töötus, ja äkki ütleb seesama Jeesus sellesama Peetruse kohta: "Tagane minust, saatan; sa kiusad mind, sest sinu mõtted ei ole Jumalast, vaid inimesest!"

Kes on siis Peetrus: kas isik, kellel on tähtis osa kogu inimkonna lunastusloos, või hoopis päris saatan ise? Kuidas sellest vastuolust aru saada? Kas siiski ei rutta meie kujutlusvõime siin mõistusest ette? Sest me oleme võibolla harjunud taeva- ja põrguvägesid värvikalt vaimusilma ette manama oma armsa vanaemakese või pühapäevakooliõpetaja lastejuttude järgi. Jumal istub neis oma taevasel troonil pilve peal ja tiivulised inglid tiirutavad tema ümber. Kurat on sarvede ja sabaga ning kõmistab oma kapjadega põrgus, kus ta ühes oma deemonitega hukkaläinud hingi piinab. Paraku ei saa me seda kujutlust kuidagi kontrollida, sest selle maailma taevas ei istu keegi pilve peal, seal lendavad lennukid; ja maa all piinlevad peamiselt õnnetud arengumaade alaealised kaevurid, kes oma elu hinnaga kaevandavad haruldasi metalle meie järjekordse uue mobiiltelefoni jaoks.

Aga võibolla laseb evangeelium meil just siin heita pilku müsteeriumile, kuidas suhtestuvad omavahel jumalik meelevald ja inimlik mõistus. "Tagane minust, saatan, sest sinu mõtted ei ole Jumalast, vaid inimesest." ütles Jeesus. Kas siis tahta nii, nagu inimesed, on lausa saatanlik?

Ei, seda ilmselt mitte, vaid pöörakem pigem tähelepanu sündmuste käigule: kui Jeesus teatab, et tema peab minema Jeruusalemma, seal palju kannatama rahvavanemate, ülempreestrite ja kirjatundjate läbi, ära tapetama, kuid kolmandal päeval üles tõusma, siis võtab Peetrus ta kõrvale ja sõandab talle koguni etteheiteid teha: "Hoidku Jumal, mu Issand, ärgu seda sinuga sündigu!" See, mida Peetrus teeb, on tõesti ebamõistlik. Ta ise oli just äsja Jeesuses Jumala messia ära tundnud, ja nüüd tuleb tal pähe seda messiat manitsema hakata. Kas nüüd peaks siis Jumalast lähtunu hakkama Peetruse inimliku tarkuse järgi käima?! Jeesus rõhutab siin, kui mõistmatu on Peetruse etteheide, mis ähvardab tühjaks teha lunastaja kogu missiooni.

Armsad õed ja vennad, filosoofid ja teoloogid on küll aastatuhandeid rääkinud unistavalt inimese vabast tahtest, kuid tänase evangeeliumi valguses võib öelda, et vaba tahe - see kõlab tugeva ülepakkumisena. Me võime pigem öelda: inimesel on vabadus valida teatud võimaluste vahel, aga päris vaba ei ole tema tahe mitte kuidagi. Tahe allub ju eelkõige mõistusele, ja mõistus omakorda kinnitab, et mida rumalamini inimene käitub, seda suuremad ja püsivamad on tema kannatused.

Ometi võib inimene vahel ka kõige parema tahtmise juures hirmsaid vigu teha. Tavaliselt on küll vead antud selleks, et neist õppida - ära õppida, et inimlikust tarkusest ei piisa, et maailma olemusest aru saada. Paljugi jääb vaid usu valdkonda, milles me saame lootuda ainult Jumala peale. Meile jääb lootus, et siis, kui

me oleme oma inimliku olemise ammendanud, ootab meid uus reaalsus,
milles me oleme vabad - või vähemalt natuke vabamad kui siin maa
peal. Aamen.